

smlouva, uzavřená 7. března (12. září) 1914 mezi ředitelstvím říšskoněmeckých drah a firmou O. v Hamburku, jež předala zboží říšskoněmeckým drahám ku přepravě na žalobkyni, jest pro žalobkyni závazná, takže, kdyby se podle ustanovení přípojové smlouvy mělo zboží považovati za převzaté drahou až 2. března 1929, nárok žalobní by nebyl opodstatněn, jinak by však, kdyby zboží bylo považovati za převzaté drahou již dne 23. února 1929, nárok žalobní byl opodstatněn. Stanoví-li se v § 1 čl. 11 mez. úmluvy čís. 140/28 sb. z. a n., že dodací lhůty nesmějí překročiti tamže stanovenou nejvyšší mez, a stanoví-li se v § 1 čl. 8 cit. mez. úml., že přepravní smlouva jest sjednána, jakmile odesílací stanice přijala ku přepravě zboží s nákladním listem, jest z těchto ustanovení zřejmo, že jakákoli zvláštní úmluva mezi odesílatelem zboží a drahou ve stanici odesílací o přepravě zboží, jež směřuje k rozšíření, nebo ku prodloužení dodací lhůty, odporuje shora uvedeným ustanovením mezinárodní úmluvy a jest proto nepřipustná a neplatná. Správnosti tohoto názoru svědčí i ustanovení § 1 čl. 21 cit. mez. úml., podle níž nejsou v žádném případě připuštěny jiné změny smlouvy přepravní než ty, jež jsou v tomto článku uvedeny. Podle ustanovení § 5 přípojové smlouvy považují se zásilky ve smyslu železničního provozního řádu železniční správou za převzaté a odevzdané, když vozy určené k odeslání jsou zařaděny do odjíždějícího vlaku. Toto ustanovení smlouvy, jímž se zřejmě rozšiřuje a prodlužuje dodací lhůta, odporuje řečeným ustanovením mezinárodní úmluvy a jest proto neplatné. Jde však kromě toho o soukromé ujednání mezi firmou O. a ředitelstvím říšskoněmeckých drah, jež má zřejmě na mysli přepravu zboží v území říšskoněmeckých drah, jak tomu nasvědčují slova »zásilky ve smyslu železničního provozního řádu« (rozuměj říšskoněmeckého), kdežto v souzeném případě jde o přepravu zboží podle mezinárodní úmluvy. Uznal-li tedy odvolací soud, že dovolatelka jakožto příjemkyně zboží byla přípojovou smlouvou vázána, neposoudil sporný případ po stránce právní správně. Vzhledem k tomu, co bylo shora vyloženo, platí jako den přijetí zboží ku přepravě den 23. února 1929, kteréhožto dne byl nákladní list opatřen razítkem stanice odesílací (§§ 1 a 3 čl. 8 cit. m. úml.), a, poněvadž jest nesporno, že dodací lhůta byla překročena úhrnem o více než 4/10, jest nárok žalobní ve smyslu ustanovení čl. 33 citov. mez. úmluvy opodstatněn a bylo proto dovolání vyhověno.

Čís. 11248.

Směnečný zákon ze dne 13. prosince 1927, čís. 1 sb. z. a n. na rok 1928.

Pro platnost závazku jiných osob podepsavších směnku nesejde na tom, zda příjemce podepsal vůbec nebo pod textem nebo jinde. Pro platnost podpisu trasáta a jeho směnečného prohlášení o přijetí směnky stačí, podepsal-li trasát na líci směnky kdekoliv.

Společenstva podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.

Není závady, by za úvěr poskytnutý společenstvem členu v mezích stanov nepřevzal závazek nečlen spolupodpisem směnky.

(Rozh. ze dne 10. prosince 1931, Rv I 1570/31.)

Žalující společenstvo poskytlo zápůjčku manželu žalované, svému členu, žalovaná měla ručiti vystavením a indosováním směnek za dluh svého manžela. Proti směnečnému platebnímu příkazu namítla žalovaná, 1. že směnky jsou neplatné, ježto je směnečník nepodepsal, nýbrž napsal jen své jméno a příjmení napříč přes směnky, 2. že společenstvo smí poskytovat zápůjčky jen svým členům, že žalovaná však není členem žalujícího společenstva a že se proto směnečná právní jednání příčí zákonnému zákazu. Směnečný platební příkaz byl ponechán v platnosti soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Dovolatelka má neprávem za to, že žalobní směnka není platná, protože ji přijatel nepodepsal pod směnečným textem. Podpis příjemcův není vůbec podstatnou náležitostí platné směnky podle § 3 smen. zák. a nesejde pro platnost závazků jiných osob směnku podepsavších na tom, zda příjemce podepsal vůbec nebo pod textem nebo jinde. Pro platnost podpisu trasáta a jeho směnečného prohlášení o přijetí směnky stačí, podepsal-li trasát na líci směnky kdekoli, ježto podpis na líci bez dodatku platí za přijetí.

Žalovaná, podepsavši směnku jako výstavkyně na líci a jako remitentka na rubu (rubopisem in bianco), ručí majiteli směnky postihem za zaplacení. Její námitka, že neručí proto, že žalobkyně je společenstvem a že se její činnost má omezovati na podporu výděлку a hospodářství členů společným provozem obchodů nebo poskytováním úvěru, a že proto žalobkyně nesmí směnečně zavazovati nečleny, nemá opory v zákoně. Dovolatelka sice správně uvádí, co jest podle zákona (§ 1 zák. o společenstvech) účelem společenstva. Ale zákon nikde nezakazuje, by za úvěr poskytnutý společenstvem členům v mezích stanov, nepřevzal závazek nečlen spolupodpisem směnky. Nebylo tvrzeno v první stolici, že žalující společenstvo poskytlo úvěr nečlenu a že manžel žalované, k jehož závazku žalovaná přistoupila podpisem směnky, není členem žalujícího společenstva. Ba žalovaná ani nenamítla, že úvěr byl jí samé jako nečlenu poskytnut, nýbrž tvrdila jen, že úvěr byl poskytnut jejímu manželu, a že měla za tento úvěr »vystupovati jako směneční dlužnice«. V tom nelze spatřovati námitku, že žalující společenstvo poskytlo žalované zápůjčku. Tím, že žalující družstvo zavázalo k zaplacení úvěru poskytnutého členu směnečně také žalovanou, třeba členkou nebyla, neposkytlo jí samé zápůjčku a nevybočilo z mezí zákona a neučinilo nic zákonem zakázaného. Snaží-li se dovolatelka dokazovati, že nemůže býti řeči o jejím závazku jako ručitelky, protože ve směnce nepřipojila k svému podpisu rukojemského prohlášení a že musí proto jejímu závazku

býti podkladem nějaký soukromoprávní důvod, lze jí odvětit, že takovým důvodem jest přístup k dluhu podle §§ 1344 a 1347 obč. zák., který se může státi i převzetím směnečného závazku. Zákon nebrání společenstvu, by k závazku jeho člena nepřistoupil i nečlen a by společenstvo takový přístup přijalo.

Čís. 11249.

Ochrana nájemců.

Ujednal-li nájemce po vyhlášení zákona ze dne 28. března 1928, čís. 44 sb. z. a n., a ještě v době, kdy platila původní nájemní smlouva, s novým vlastníkem domu další nájemní smlouvu s novou nájemní dobou, neplyne z toho o sobě, že chtěl dosavadní nájemní smlouvu, jsoucí pod ochranou zákona, zrušiti a uzavřiti novou nájemní smlouvu, jež by byla podle § 31 čís. 4 zákona ze dne 28. března 1928, čís. 44 sb. z. a n. z ochrany nájemců vyloučena.

Na nájemní smlouvu, na niž se vztahuje zákon o ochraně nájemců, nelze užiti zásady § 1120 obč. zák., že kup ruší nájem, leč lze-li dáti výpověď z důležitých důvodů §§ 1—3 zákona o ochraně nájemníků. Lhostejno, zda nájemní smlouva jest zapsána v pozemkové knize čili nic, a zda novému nabyvateli nájemní věci byly známy skutečnosti, podřizující nájemní smlouvu ochraně nájemníků.

Bylo-li nájemní právo zapsáno v pozemkové knize, může se nabyvatel nájemní věci dovolávat důvěry v pozemkovou knihu jen, pokud jde o účinek věcnosti zapsaného knihovního práva, nikoliv však pokud jde o ryze obligační právo.

(Rozh. ze dne 10. prosince 1931, Rv I 1928/31.)

Žalovaná firma měla v domě pojišťovací společnosti najaty místnosti již z doby předválečné do 30. dubna 1929. Od pojišťovací společnosti koupili dům manželé H-ovi, kteří uzavřeli dne 6. dubna 1929 se žalovanou firmou nájemní smlouvu »tak, jak veškeré místnosti najímající strana dosud měla« na dobu od 1. dubna 1929 do 30. června 1931 za zvýšené nájemné. Tato nájemní smlouva byla zapsána do pozemkové knihy. Od manželů H-ových koupil napotom dům žalobce a dal žalované firmě mimosoudní výpověď. Žalovaná firma namítla najmě, že nájemní poměr podléhá ochraně nájemců. Procesní soud první stolice výpověď zrušil. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Po věcné stránce spatřuje odvolatel nesprávné právní posouzení věci v přecenění významu § 7 zákona o ochraně nájemníků a v přehlédnutí zákonného ustanovení o důvěře ve veřejné knihy, než neprávem. Podle § 31 čís. 4 zákona o ochraně nájemníků nevztahuje se tento zákon na místnosti pronajaté po 1. dubnu 1928, ale jen, pokud se pronajímají novému nájemníku. V souzeném případě byla sice uzavřena smlouva nájemní 6. dubna 1929, nikoliv však s novým nájemníkem, nýbrž se starým. Ve smlouvě jest výslovně, že se pronajímají veškeré místnosti